పారిశ్రామిక రంగం - సేవలు

★ భారత్‌లో ప్రణాళిక - అభివృద్ధి విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసిన సంవత్సరం - **1944**

★ స్వాతంత్ర్యం అనంతరం భారత్‌లో తొలి పారిశ్రామిక తీర్మానాన్ని చేసిన తేది - **1948 ఏప్రిల్ 6**

★ మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన పారిశ్రామిక తీర్మానం - **1948**

★ 1948 పారిశ్రామిక తీర్మానం పరిశ్రమలను ఎన్ని వర్గాలుగా విభజించింది? - **నాలుగు**

★ సామ్యవాద సమాజ స్థాపనకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన పారిశ్రామిక తీర్మానం 1956. దీన్ని 1956 ఏప్రిల్ 30 న ప్రకటించారు. దీన్నే ఆర్థిక రాజ్యాంగం అని కూడా పేర్కొంటారు.

★ పరిశ్రమల అభివృద్ధి - క్రమబద్ధీకరణ చట్టాన్ని చేసిన సంవత్సరం - **1951**

★ లైసెన్సింగ్ విధానాల లోపాలను పరిశీలించడానికి ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ - **హజారే కమిటీ**

★ పారిశ్రామిక తీర్మానం - 1977 ను ప్రకటించిన ప్రభుత్వం - **జనతా ప్రభుత్వం**

★ పారిశ్రామిక తీర్మానం - 1977 ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన రంగం

- చిన్న పరిశ్రమలు (ఈ తీర్మానంలో జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించారు.)

★ వెనుకబడిన జిల్లాల్లో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడం అనేది దేనికి సంబంధించినభావన? **ఆర్థిక ఫెడరలిజం**

★ ఆర్థిక ఫెడరలిజం భావనను తెలిపిన పారిశ్రామిక తీర్మానం ఏది? - **1980**

★ మొదటిసారిగా పర్యావరణ సమతౌల్యాన్ని ప్రస్తావించిన తీర్మానం - **1980**

★ భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్ పరిశ్రమ నిర్మాణం ఏ ప్రణాళికలో పూర్తయ్యింది - **మూడో ప్రణాళిక**

★ సంయుక్త రంగాన్ని ఏర్పాటు చేసిన పారిశ్రామిక తీర్మానం ఏ సంవత్సరంలోది? - **1970**

★ న్యూక్లియస్ సంస్థలు అనే భావనను ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం - **1980**

★ లైసెన్స్‌ల విస్తృత ఏకీకరణ (బ్రాడ్ బ్యాండింగ్) పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టిన సంవత్సరం - **1984**

★ పారిశ్రామిక విధానం - 1991 ను ప్రవేశపెట్టిన తేది **-1991 జులై 24**

★ విదేశీ మారకద్రవ్య నియంత్రణ చట్టం (ఎఫ్ఈఆర్ఏ)ను చేసిన సంవత్సరం

- 1973 (1998 లో దీన్ని సవరించి విదేశీ మారకద్రవ్య నిర్వహణ చట్టం (ఎఫ్ఈఎంఏ)గా ప్రవేశపెట్టారు.)

★ 'పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ, విత్త, వాణిజ్య సంస్థల్లో ప్రభుత్వ యాజమాన్యం, నిర్వహణే ప్రభుత్వ రంగం' అని ఎవరు పేర్కొన్నారు? **- హెన్సన్**

★ ప్రభుత్వ శాఖల ఆధీనంలో నిర్వహించే సంస్థలు **- శాఖాపరమైన సంస్థలు (డిపార్ట్‌మెంటల్ అండర్‌టేకింగ్స్)**

★ శాఖాపరమైన సంస్థలకు ఉదాహరణలు **- రైల్వే, పోస్టల్ శాఖలు**

★ ప్రత్యేక చట్టం ద్వారా ఏర్పాటు చేసే సంస్థలు **- ప్రభుత్వ కార్పొరేషన్లు.**

ఉదా: ఎల్ఐసీ, ఎఫ్‌సీఐ, ఐఓసీ, ఎస్‌టీసీ మొదలైనవి.

★ కంపెనీల చట్టం నిబంధనల ప్రకారం - జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీ పద్ధతిలో ఏర్పాటు చేసిన సంస్థలు - **ప్రభుత్వ కంపెనీలు.**

ఉదా: హెచ్ఎంటీ, హిందుస్తాన్ షిప్‌యార్డ్, ఇండియన్ టెలిఫోన్ పరిశ్రమ

★ 1951 లో ప్రభుత్వరంగ సంస్థల సంఖ్య **- 5 (వీటి పెట్టుబడి విలువ – రూ.29 కోట్లు)**

★ స్థూల స్థిర మూలధన కల్పన (జీఎఫ్‌సీఎఫ్) అంటే? సీఎస్ఓ ఉత్పత్తి మదింపు ప్రకారం - నిర్మాణం, యంత్రాలు, పరికరాల కింద మదింపు చేసిన మూలధన వస్తువులన్నింటిని కలిపితే వచ్చేది.

R-16-12-16

www.eenadupratibha.net

పారిశ్రామిక రంగం - ఆర్థిక సంస్కరణలు

★ ఆర్థిక సంస్కరణల్లో ప్రధాన అంశాలు - సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణ

★ ప్రభుత్వ నిబంధనలు, నియంత్రణలను సులభం చేయడమనే విధానం - **సరళీకరణ (లిబరలైజేషన్)**

★ ప్రభుత్వ సంస్థల్లో ప్రైవేటు రంగ భాగస్వామ్యాన్ని పెంచడం

- ప్రైవేటీకరణ (ప్రభుత్వరంగ సంబంధిత సంస్థల నియంత్రణ, నిర్వహణలను ప్రైవేటు రంగానికి అప్పగించడం)

★ ప్రభుత్వానికి చెందిన రంగాల్లోకి ప్రైవేటు రంగాన్ని అనుమతించే ప్రక్రియ - **ప్రైవేటీకరణ**

★ ఒక దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రపంచ దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలతో కలిపివేయడం దేనికి చెందింది - **ప్రపంచీకరణ (గ్లోబలైజేషన్)**

★ ప్రైవేటీకరణ అనే పదాన్ని మొదటగా ప్రస్తావించింది

- పీటర్ డ్రక్కర్ (ఈ పదాన్ని ఈయన 'ద ఏజ్ ఆఫ్ డిస్‌కంటిన్యుటీ' అనే గ్రంథంలో ప్రస్తావించారు.)

★ మన దేశంలో కొన్ని రంగాల్లో ప్రైవేటీకరణ చేసిన సంవత్సరం - **1980 (రాజీవ్ గాంధీ)**

★ భారత్‌లో ఆర్థిక సంస్కరణలను చేపట్టిన సంవత్సరం - **1991**

★ నూతన పారిశ్రామిక విధానాన్ని చేపట్టిన సంవత్సరం - **1991**

★ నూతన ఆర్థిక విధాన లక్ష్యాలేవి?

ఆర్థిక వృద్ధిరేటు పెంపు, ఆదాయ, ప్రాంతీయ అసమానతలను తగ్గించడం, సంపూర్ణ ఉద్యోగిత, పేదరిక తగ్గింపు.

★ 'ఆర్థిక కార్యకలాపాలు జాతుల రాజకీయ సరిహద్దులను దాటి విస్తరించడమే ప్రపంచీకరణ' అని తెలిపింది - **దీపక్ నాయర్**

★ ప్రపంచ దేశాల మధ్య ఏ అంశాల్లో స్వేచ్ఛా ప్రవాహం ఉంటే దాన్ని ప్రపంచీకరణ అంటారు?

1) వస్తుసేవలు, 2) మూలధనం, 3) శ్రామికులు, 4) సాంకేతిక పరిజ్ఞానం.

★ ప్రపంచీకరణ లాభాలు ఏవి?

– విదేశీ పెట్టుబడుల లభ్యత, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మార్కెట్ల విస్తరణ, నాణ్యమైన ఉత్పత్తులు, ఉపాధి, అభివృద్ధి

★ భారత్‌లో ప్రపంచీకరణకు తీసుకున్న చర్యలు -

1) రూపాయి విలువ సవరణ, 2) దిగుమతుల సరళీకరణ, 3) విదేశీ పెట్టుబడుల ఆకర్షణ

★ సరళీకృత మారకద్రవ్య యాజమాన్య వ్యవస్థ (ఎల్‌ఈఆర్ఎంఎస్)ను ఎప్పుడు ప్రవేశపెట్టారు? **– 1992–93**

★ రూపాయి మారక రేటును నిర్ణయించే ప్రక్రియను మార్కెట్ శక్తులకు వదిలేసిన సంవత్సరం - **1993**

★ ప్రస్తుత ఖాతాకు పూర్తి మార్పిడిని ప్రవేశపెట్టిన సంవత్సరం - **1994**

★ 'రూపాయి మూలధన ఖాతాపై పూర్తి మార్పిడి రేటు'పై వేసిన కమిటీ - **తారాపోర్ కమిటీ**

★ 1991 పారిశ్రామిక తీర్మానాన్ని ఏ నమూనాగా పిలుస్తారు - **రావు – మన్మోహన్ నమూనా**

★ పారిశ్రామిక సంస్థలు లైసెన్స్ తీసుకోవాల్సిన రంగాలు

– 5 అవి: 1) ఆల్కహాల్ 2) సిగరెట్లు 3) హానికారక రసాయనాలు 4) రక్షణ 5) పారిశ్రామిక పేలుడు పదార్థాలు

★ ప్రభుత్వ రంగం ఆధీనంలోని పరిశ్రమలు - **3. (అణుశక్తి, రైల్వేలు, రక్షణ)**

★ భారత్‌లో మొదటి కాగితపు మిల్లును ప్రారంభించిన సంవత్సరం - **1870**

★ కాగితపు పరిశ్రమపై ధర నియంత్రణను తొలగించిన సంవత్సరం - **1988**

★ ఇండియన్ పెట్రో కెమికల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్‌ను ఎక్కడ స్థాపించారు? - **బరోడా**

★ చిన్న పరిశ్రమల ప్రాధాన్యాన్ని 'Small is beautiful' అని తెలియజేసింది - **షుంపీటర్**

★ చిన్నతరహా పరిశ్రమలపై ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ - అబిద్ హుస్సేన్ కమిటీ

★ చిన్నతరహా పరిశ్రమల సమస్యల పరిశీలనకు కార్వే కమిటీని నియమించిన సంవత్సరం - 1955

★ SIDBI ని ఏర్పాటు చేసిన సంవత్సరం - 1990

★ సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధి చట్టాన్ని చేసిన సంవత్సరం - 2006

★ జిల్లా పరిశ్రమల కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసిన సంవత్సరం - 1979

★ జాతీయ పెట్టుబడుల నిధి (ఎన్ఐఎఫ్)ను ఎప్పుడు ప్రారంభించారు? - 2007 అక్టోబరు 7

★ వస్త్ర ఉత్పత్తిలో తొలి మూడు స్థానాల్లో ఉన్న రాష్ట్రాలు - మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, తమిళనాడు

★ జౌళి రంగంపై ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ - సత్యం కమిటీ

★ TISCO ను ఎక్కడ ప్రారంభించారు? - జంషెడ్‌పూర్ (1907)

★ మొదటి ప్రభుత్వ రంగ ఇనుము కర్మాగారం - విశ్వేశ్వరయ్య ఐరన్ & స్టీల్ వర్క్ (కర్ణాటక)

★ జాతీయ ఉక్కు విధానాన్ని ప్రకటించింది - 2005

★ స్థూల స్థిర మూలధన కల్పనకు నిర్వహణ మూలధనం / చర మూలధనాన్ని కలిపితే వచ్చేది - స్థూల దేశీయ మూలధన కల్పన (జీడీసీఎఫ్)

★ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను ప్రైవేటీకరించే ప్రక్రియను ఏమంటారు? - పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ

★ పెట్టుబడుల ఉపసంహరణను 1991-92 లో ప్రారంభించారు.

★ ఎంఆర్‌టీపీ చట్టాన్ని చేసిన సంవత్సరం - 1969

★ ఎంఆర్‌టీపీ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేసింది - 1970

★ సంయుక్త రంగంలో స్థాపించిన పరిశ్రమలు ఏవి? – కొచ్చి, మద్రాస్ రిఫైనరీలు, మద్రాస్ గుజరాత్ ఫెర్టిలైజర్లు మొదలైనవి.

★ కొచ్చి రిఫైనరీని స్థాపించిన సంవత్సరం - 1963

★ మద్రాస్ రిఫైనరీని స్థాపించిన సంవత్సరం - 1965

★ పారిశ్రామిక లైసెన్సింగ్ విచారణ సంఘం అధ్యక్షుడు – దత్ (1969)

★ సంయుక్త రంగం సిఫారసు చేసిన కమిటీ - దత్ కమిటీ

★ స్వదేశంలోని పారిశ్రామిక వ్యాపార సంస్థల వాటాలు, డిబెంచర్లలో విదేశీ సంస్థలు చేసే పెట్టుబడి - పోర్ట్‌ఫోలియో పెట్టుబడులు

★ ఒక దేశంలో ప్రధాన కార్యాలయం ఉండి, అనేక దేశాల్లో ఉత్పత్తి, వ్యాపార కార్యక్రమాలను నిర్వహించే సంస్థలను ఏమంటారు? - బహుళ జాతి సంస్థలు (ఎంఎన్‌సీలు)

★ స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (సెయిల్)ను స్థాపించిన సంవత్సరం - 1974

★ భారత్‌లో మొదటి ఆధునిక వస్త్ర మిల్లును ముంబయిలో ఎప్పుడు స్థాపించారు? - 1854

★ భారత్‌లో టెక్స్‌టైల్ ఆధునికీకరణకు నిధిని ఏర్పాటు చేసిన సంవత్సరం - 1986 (ఈ నిధిని ఐడీబీఐ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేశారు.)

★ మొదటి జనపనార పరిశ్రమను స్థాపించింది - 1888

★ పారిశ్రామిక అభివృద్ధి నియంత్రణ చట్టాన్ని చేసిన సంవత్సరం - 1951

★ ఎంఆర్‌టీపీని రద్దు చేసి పోటీ చట్టాన్ని చేయాలని సిఫారసు చేసింది - రాఘవన్ కమిటీ

★ కాంపిటీషన్ చట్టాన్ని చేసిన సంవత్సరం - 2002

★ పారిశ్రామిక విత్తం అంటే? – పరిశ్రమల స్థాపనకు అయ్యే మూలధనం

www.eenadupratibha.net

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. భారత్‌లో తొలి పారిశ్రామిక తీర్మానాన్ని ఎప్పుడు రూపొందించారు?

1) 1956 2) 1948 3) 1973 4) 1991

2. 1948 పారిశ్రామిక తీర్మానాన్ని ప్రకటించిన పరిశ్రమల మంత్రి ఎవరు?

1) మౌలానా ఆజాద్ 2) పటేల్

3) శ్యామాప్రసాద్ ముఖర్జీ 4) అంబేద్కర్

3. మొదటి పారిశ్రామిక తీర్మానం పరిశ్రమలను ఎన్ని రకాలుగా వర్గీకరించింది?

1) 3 2) 4 3) 5 4) 2

4. మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థకు పునాది వేసిన పారిశ్రామిక తీర్మానం ఏది?

1) 1948 2) 1956 3) 1977 4) 1991

5. 'ఆర్థిక రాజ్యాంగం' అని పిలిచే పారిశ్రామిక తీర్మానం ఏది?

1) 1948 2) 1956 3) 1977 4) 1991

6. జాయింట్ సెక్టార్‌కు ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన తీర్మానం ఏది?

1) 1973 2) 1977 3) 1991 4) 1956

7. జాయింట్ సెక్టార్‌ను సిఫారసు చేసిన కమిటీ ఏది?

1) దత్ కమిటీ 2) మహలనోబిస్ కమిటీ

3) మహాజన్ కమిటీ 4) మల్హోత్రా కమిటీ

8. 'న్యూక్లియస్ ప్లాంట్' భావనను ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం ఏది?

1) 1948 2) 1956 3) 1977 4) 1980

9. ప్రస్తుతం లైసెన్స్ తీసుకోవాల్సిన పరిశ్రమలు ఎన్ని?

1) 8 2) 5 3) 4 4) 3

10. ప్రభుత్వానికి రిజర్వ్ చేసిన పరిశ్రమల రంగం ఏది?

1) అణుశక్తి 2) రైల్వే రవాణా 3) అణుశక్తి ఖనిజాలు 4) పైవన్నీ

జవాబులు

1-2; 2-3; 3-2; 4-1; 5-2; 6-1; 7-1; 8-4; 9-2; 10-4.

రచయిత: దాసరి రాజేందర్

www.eenadupratibha.net
www.eenadupratibha.net